

Správa Krkonošského
národního parku

Náměty na bakalářské a diplomové práce pro rok 2017/2018

- Pokud není v textu uvedeno přímo jméno odborného pracovníka, který by potenciálně pracoval jako konzultant, kontaktujte vždy:
Ing. Bc. Irena Hubálková, Ph.D. ihubalkova@knap.cz

OBSAH

LESNÍ MANAGEMENT	3
BOTANIKA	4
1. STUDIE VZÁCNÝCH A OHROŽENÝCH DRUHŮ	4
2. STUDIE INVAZIVNÍCH A NEPŮVODNÍCH DRUHŮ	6
3. STUDIE BIOTOPŮ	7
4. DYNAMIKA VEGETACE NA LOKALITÁCH POZMĚNĚNÝCH PŘÍROD. PROCESY.....	8
5. ANTROPICKY VZNIKLÉ EKOSYSTÉMY	8
DENDROLOGIE, ARBORISTIKA, ZAHRADNICTVÍ	9
ZOOLOGIE	10
GEOMORFOLOGIE	11
EKONOMIKA LESNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ	11
SOCIOEKONOMICKÁ TÉMATA	11
1. TURISMUS A REKREACE.....	11
2. ROZVOJ MĚST A OBCÍ.....	13
3. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	13
4. ZÁJMY MÍSTNÍ KOMUNITY	14

Správa Krkonošského
národního parku

2

5. KLIMATICKÉ ZMĚNY	14
6. ZEMĚDĚLSTVÍ	15
7. KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK.....	15
SPOLEČENSKOVĚDNÍ OKRUHY	15
1. DĚJINY, KULTURA, SOCIÁLNÍ/KULTURNÍ ANTROPOLOGIE/ETNOLOGIE	15
2. PAMÁTKY, VÝTVARNÉ UMĚNÍ	19

Správa Krkonošského
národního parku

LESNÍ MANAGEMENT

3

Kontakt: Ing. Václav Jansa; vjansa@krap.cz

1) Přírozená obnova a vyhodnocení potřeb umělé obnovy na holinách po přírodních disturbancích.

Značná část území KRNAP je již v současné době ponechána působení přírodních procesů a část má být samovolnému vývoji ponechána. Cílem práce je získat objektivní podklady pro rozhodování o ponechání lesních ekosystémů samovolnému vývoji.

2) Stav a vývoj lesních ekosystémů ponechaných samovolnému vývoji po jejich rozpadu vlivem imisí.

Část smrkových lesních porostů odumřelých vlivem imisí byla ponechána samovolnému vývoji, v části bylo provedeno jednorázové opatření formou jednotlivých a hloučkovitých podsadeb dřevinami přirozené druhové skladby a následně byly ponechány samovolnému vývoji. Cílem prací je vyhodnotit aktuální stav lesních ekosystémů na těchto lokalitách a jejich vývoj a posoudit vhodnost použitých zásad managementu.

3) Stav a vývoj lesních porostů ponechaných samovolnému vývoji v lokalitách s gradací lýkožrouta smrkového ve východních Krkonoších.

Ve východních Krkonoších v oblasti Obřího dolu a Střední hory byly pokusně ponechány samovolnému vývoji komplexy autochtonních smrkových porostů napadených lýkožroutem smrkovým. Cílem prací je vyhodnotit aktuální stav lesních porostů na těchto lokalitách a jejich vývoj jako podklad pro případné ponechávání lesních porostů samovolnému vývoji v dalších částech Krkonoš.

4) Vývoj výsadeb listnatých dřevin do smrkových kultur na poimisních holinách.

V devadesátých letech minulého století byly do smrkových kultur založených na poimisních holinách vysázeno jednotlivě do individuálních ochran vysázeny desetitisíce sazenic listnatých dřevin přirozené druhové skladby. Cílem práce je vyhodnotit úspěšnost těchto výsadeb.

5) Vývoj podsadeb listnatých dřevin a jedle bělokoré při přestavbách druhotných lesních porostů Krkonoš na lesy přírodě bližší.

Při přestavbách druhotných lesů Krkonoš na lesy přírodě bližší byly používány jednotlivé a skupinové podsadby chybějících dřevin s využitím různých ochran proti zvěři. Cílem práce je vyhodnotit vývoj těchto výsadeb v různých stanovištních podmínkách a typech lesních porostů jako východisko pro optimalizaci podsadeb.

6) Přírozená obnova lesních porostů v oblasti Krkonoš.

Jednou ze součástí přírodě blízkého obhospodařování lesů je využívání přirozené obnovy všude tam, kde je to možné a účelné. Cílem práce je získat a vyhodnotit údaje o přirozené obnově dřevin aktuální druhové skladby v různých stanovištních podmínkách s ohledem na dřevinnou skladbu mateřského porostu a porostní poměry.

Správa Krkonošského
národního parku

7) Posouzení možností využití autoredukce v rámci přírodě blízkého managementu lesů Krkonoš.

Především z hlediska podpory biodiverzity a v řadě případů i z ekonomického hlediska je optimální využívat místo prořezávek přírodní procesy jako je samoředění (autoredukce). Správa KRNAP ponechala jako pokusný objekt autoredukce smrkovou mlazinu založenou na holině na LHC Harrachov a nálety a nárosty v instruktážním objektu Čertova hora. Cílem práce je vyhodnotit proces samoředění výsadby smrku na holině a nárostů smrku a buku v různých stanovištních podmínkách a porostních poměrech jako podklad pro rozhodování o omezování lidských zásahů.

8) Vyhodnocení světlostního přírůstu při uplatňování výběrných principů při obnově lesních porostů.

Správa KRNAP uplatňuje při obnově lesních porostů od r. 1997 výběrné principy. Aktuálně je uplatňována především nepravidelná skupinovitě výběrná clonná seč a nepravidelná skupinovitě výběrná seč. Při postupném rozvolňování mateřského porostu dochází ke zvýšenému přírůstu jedinců ponechaných v porostu. Cílem práce je kvantifikovat tento světlostní přírůst ve vztahu ke stanovištním podmínkám, intenzitě rozvolnění a ke kvalitě (zdravotní stav a stav koruny) ponechaného jedince.

9) Porovnání škod zvěří v režijních a pronajatých honitbách ve východních Krkonoších.

V oblasti východních Krkonoš je značná část režijní honitby dlouhodobě pronajata. Péče o zvěř v zimním období je v pronajatých honitbách zásadně odlišná od ostatních režijních honiteb Správy KRNAP. Cílem práce je porovnat škody zvěří v pronajatých honitbách se škodami v sousedních porostech režijní honitby nepronajaté ve vztahu k odlišným zásadám péče o zvěř v zimním období.

BOTANIKA

1. Studie vzácných a ohrožených druhů

a) Faktory ovlivňující výskyt a početnost ohrožených a vzácných druhů (např. rody *Diphasiastrum*, *Campanula*, *Viola*, *Pedicularis*, *Dactylorhiza*, *Pyrola*, *Luzula*, *Salix* nebo druhy *Anemone narcissiflora*, *Gladiolus imbricatus*, *Crocus albiflorus*).

V Krkonoších se nachází mnoho vzácných / mizejících druhů rostlin. Jejich rozšíření na krajinné úrovni a časová dynamika jsou relativně dobře známy. Tato data ovšem nejsou dostatečná pro poznání příčin jejich vzácnosti / ústupu z krkonošské krajiny. Nemohou také sloužit pro rozhodování o praktických opatřeních k jejich ochraně. Pro tyto účely je třeba poznat biologii a ekologii rostlin, způsob jejich reakce na různé typy stresu či jejich náchylnost ke křížení s příbuznými běžnějšími druhy rostlin a to nejen v prostředí Krkonoš, ale i v prostředí, kde se běžně vyskytují (speciálně se týká arko-alpínských druhů, glaciálních reliktních, teplomilné vegetace, invazivních druhů). Praktickým výstupem takovýchto studií by mohla být informace o velikosti životaschopné populace každého druhu, o pravděpodobnosti osídlení dosud neobsazených vhodných biotopů nebo doporučení o nejvhodnějším typu obhospodařování lokalit.

Kontakt: Stanislav Březina, Ph.D.: sbrezina@krap.cz, Mgr. Josef Harčarik: jharcarik@krap.cz, Mgr. Petra Šťastná: pstastna@krap.cz, Mgr. Daniela Gluzová: dgluzova@krap.cz

Správa Krkonošského
národního parku

5

Všechny práce z tohoto oddílu jsou založeny na podobném metodologickém přístupu, uzpůsobeném svým rozsahem a záběrem zálibám a praktickým možnostem každého ze zájemců:

b) Kritická revize historických dokladů, zhodnocení dosavadního monitoringu a popis současných lokalit v Krkonoších i lokalit mimo Krkonoše.

c) Studium populačních charakteristik druhu na jednotlivých lokalitách – demografická struktura, růstová rychlost, kritická stádia životního cyklu, reakce na nepříznivé biotické faktory, na různé typy zásahů do porostu.

d) Studium metapopulačních charakteristik druhu na krajinné úrovni – zhodnocení propojenosti jednotlivých populací, přenosu diaspor atd., predikce dynamiky druhů na krajinné úrovni.

e) Studium křížení s běžnými druhy, případně zhodnocení taxonomické úrovně odchylných morfortypů.

f) Srovnávací studium ekologických podmínek, morfologických a morfometrických charakteristik, fenologie v krkonošských a „domácích“ podmínkách.

g) Úspěšnost klíčení vzácných a ohrožených druhů rostlin.

Jedná se o téma koncepčně zapadající do skupiny diplomových prací o vzácných a ohrožených druzích rostlin – klíčení je počátkem životního cyklu cévnatých rostlin a jeho úspěšnost může významně ovlivnit vitalitu jejich populací. Pro ochránářskou praxi je proto velice důležité znát faktory, které ovlivňují úspěšnost klíčení vzácných a ohrožených druhů rostlin.

Pokud zde téma klíčivosti vypichujeme oproti všem předchozím námětům, pak je to pro zcela výjimečný zdroj dat, který by mohl zájemce při řešení příslušné diplomové práce využít. Je jím rozsáhlá databáze Správy KRNAP s informacemi o úspěšnosti klíčení více než stovky vzácných a ohrožených druhů pořízená v rámci projektu dlouhodobého ukládání semen v nízkých teplotách. Pro většinu druhů jsou zde data o klíčení semen sesbíraných v letech 2005–2013 nebo / a z různých lokalit. Semena byla téměř vždy klíčena za různých uměle nastavených podmínek.

Podstatnou částí diplomové práce by bylo zpracování dat z databáze a pokus odpovědět na následující otázky: jaké jsou optimální podmínky klíčení pro jednotlivé druhy a jak se liší optimální podmínky klíčení mezi druhy? Jak závisí optimální podmínky klíčení na stanovištních nárocích druhů - obecně a specificky v Krkonoších? Jak závisí optimální podmínky klíčení na příslušnosti k čeledi, životní strategii druhu, vzácnosti druhu...? Souhlasí výsledky zjištěné na základě dat z databáze se závěry z jiných studií? Tato část práce bude v rozsahu závisejícím na domluvě a zaměření zájemce doplněna o práce v terénu.

Kontakty: Mgr. Stanislav Březina, sbrezina@knap.cz; Daniela Gluzová, dgluzova@knap.cz; Ludmila Harčariková, lharcarikova@knap.cz

Správa Krkonošského
národního parku

2. Studie invazivních a nepůvodních druhů

6

a) Predikce úspěšnosti různých strategií ničení *Rumex alpinus*.

Kontakt: Mgr. Stanislav Březina, Ph.D., sbrezina@knap.cz

Likvidace invazivního šťovíku alpského je téma, které bylo v historii již mnohokrát řešeno. Vzhledem k jeho ekologii nelze druh pouze oslabit, ale důsledně likvidovat. Efektivní mechanický postup likvidace šťovíku na jednotlivých lokalitách je již znám. Chybí ale návod k potlačení v měřítku krajiny. Při nesprávném postupu by totiž šťovík mohl nově osídlovat místa, na kterých byl již předtím zlikvidován a jeho potlačení by se mohlo ukázat jako prakticky neproveditelné. Bylo by tedy cenné vytvořit časový harmonogram likvidace jednotlivých populací šťovíku v závislosti na jejich poloze, velikosti, demografické struktuře či typu stanoviště. Takový harmonogram by nakonec vedl k nejefektivnější likvidaci šťovíku v celých Krkonoších. Metodický přístup by spočíval v počítačové simulaci následků různých strategií destrukce šťovíku. Model vhodný k řešení tohoto úkolu již existuje (diplomová práce Z. Červenková, 2007).

b) Studie dalších invazivních nebo nepůvodních druhů.

Kontakt: Mgr. Stanislav Březina, Ph.D., sbrezina@knap.cz; Mgr. Petra Šťastná, Ph.D.; pstastna@knap.cz

c) Šíření kýchavice bílé Lobelovy na loukách z hlediska typu užitého managementu a založení experimentálních ploch za účelem ověření způsobů její eliminace na ohrožených lokalitách.

Kontakt: RNDr. Alžběta Čejková, Ph.D.; acejkova@knap.cz

d) Ověření použitelnosti injektážní metody, jako vhodného alternativního nástroje při regulaci invazivních rostlin v KRNAP.

Kontakt: Ing. Tomáš Janata; tjanata@knap.cz

Injektážní metoda se nabízí jako alternativní přístup k regulaci invazivních rostlin. Její využití brání několik otázek:

- Je možné s její pomocí zásadněji zasáhnout do biologie rostlin?
- Jak je rozsahově velké systémové prostoupení herbicidu polykormonem, při jedné a více aplikacích?
- Kam je nejlépe herbicid vpíchnout (první nod, druhý nod)?
- Kolik vpichů do výhonů je nutné provést na 1 m² polykormonu, aby došlo k požadovanému účinku?
- Které rostlinné druhy jsou touto metodou efektivně postižitelné?

Správa Krkonošského
národního parku

7 - Jak vysoké koncentrace, a o jakých objemech roztoků herbicidu je vhodné aplikovat na různé druhy rostlin?

- Jaká je nevhodnější doba aplikace?

- Jaké jsou negativní stránky: pozdní nástup účinku?, pracnost?, neúčinnost? větší riziko ovlivnění povrchových vod?

- Jaké jsou pozitivní stránky: rychlý nástup účinku? použitelnost v blízkosti ekologicky obhospodařovaných pozemků? nulový okap herbicidu na okolní vegetaci? nulová hygienická rizika? atd.

e) Revize mapování invazivních rostlin z roku 2009. Zhodnocení efektivity provedených zásahů.

Kontakt: Ing. Tomáš Janata; tjanata@knap.cz

3. Studie biotopů

a) Faktory ovlivňující druhovou bohatost flóry krkonošských prameništ'.

Kontakt: Mgr. Stanislav Březina, Ph.D.; sbrezina@knap.cz; Mgr. Josef Harčarik; jharcarik@knap.cz

Prameniště tvoří mozaiku ekologicky vyhraněných, plošně výrazně ohraničených biotopů, jejichž rozšíření je relativně dobře známo. Tyto biotopy navíc hostí spoustu vzácnějších druhů rostlin, z nichž jsou nejvíce pozoruhodné tři vrbovky: *Epilobium nutans*, *E. anagallidifolium* a *E. alsinifolium*. Dále je známo, že rozšíření a početnost jednotlivých prameništích druhů se liší. To vše jsou důležité předpoklady pro studii o rostlinných znacích podmiňujících početnost prameništích druhů na krajinné úrovni. Navíc, vegetace prameništ' byla podrobně mapovaná Mgr. J. Harčarikem před 15 lety, její porovnání se současným stavem by práci dodalo cenný historický rozměr.

b) Inventarizační průzkum vybraného území, zhodnocení stavu a srovnání s předchozími nálezy.

c) Studie zachovalých a degradovaných mokřadních stanovišt' jako podklad pro jejich revitalizaci a ochranu.

Samotný okruh je realizovatelný jako souhrn i několika prací různých úrovní, od bakalářských až po disertační:

a) Zpracování rešerše dostupné literatury vážoucí se k tematice mokřadů na území KRNAP, výstupem může být databáze provázaná s elektronicky připravenými články (v pdf formě).

Správa Krkonošského
národního parku

b) Založení monitorovacích ploch na vybraných lokalitách (po dohodě s OOP) – příprava na diplomovou práci sledování dynamiky vegetace na trvalých plochách (pokračování bodu 2 u BP).

c) Sledování změn biomasy na trvalých plochách v závislosti na klimatu, vodním režimu.

d) Jak lze využít dálkový průzkum Země v souvislosti s výskytem mokřadů.

e) Mapování vegetace rašelinišť pomocí bezpilotního letadla.

Kontakt: Ing. Václav Jansa; vjansa@krap.cz

Mokřadní ekosystémy, zejména horská rašeliniště, byly v minulosti cíleně odvodňovány. Díky tomu došlo k degradaci cenných lesních i lučních biotopů. Správa KRNAP připravuje projekt, v jehož rámci bude probíhat cílený monitoring, na který naváže následná revitalizace. V tématu lze využít nejrůznější disciplíny od botaniky až po dálkový průzkum země s využitím hyperspektrálního snímkování.

4. Dynamika vegetace na lokalitách pozměněných přírodními procesy

Kontakt: Ing. Václav Jansa; vjansa@krap.cz

a) Dynamika zarůstání murové dráhy.

V roce 2013 došlo k mohutnému zemnímu sesuvu v úbočí Černé hory. Mura byla detailně zmapována. Sukcese drah zemních lavin nebyla dosud detailně v Krkonoších zkoumána.

b) Dynamika vegetace na lavinových svazích.

5. Antropicky vzniklé ekosystémy

a) Vegetační složení vytvořených sjezdových tratí v závislosti na vyseté směsi a procesech sukcese.

Kontakt: Mgr. Stanislav Březina, Ph.D.; sbrezina@krap.cz, Mgr. Petra Šťastná, Ph.D.; pstastna@krap.cz

Během 40 let vznikla vykácením lesních porostů řada nových sjezdových tratí. Během dalších let na nich byla provedena řada stavebních zásahů a povrch nebyl vždy oset původní druhy. Tyto plochy dnes hostí jak původní druhy, kterými byly sjezdovky osety nebo které přimigrovaly z okolí, tak nepůvodními. Je třeba

Správa Krkonošského
národního parku

9

zmapovat současný (výchozí) stav, zjistit poměr původních a nepůvodních druhů, druhů lučních a lesních, zmapovat typ biotopů (prameniště, vyfoukávaná místa aj.), zjistit zda jsou historické stavební události (dohledatelné v archívu) patrné na složení vegetace. Bude-li to možné, nastínit budoucí vývoj vegetačního složení a sukcesního procesu.

Téma je učené pro botanicky zaměřené studenty se základní znalostí druhů rostlin. Je cenné tím, že na něj lze v budoucnu navázat opětovným zmapováním a porovnáním s výchozím stavem.

b) Porovnání různých typů managementu na krkonošských loukách.

c) Zhodnocení kulturní hodnoty krkonošských luk. Definice kombinace kulturní a přírodní jedinečnosti fenoménu krkonošských luk. Případný návrh památkové ochrany.

Kontakt: Ing. Tomáš Janata; tjanata@krap.cz

d) Zhodnocení koloběhu živin při současném hospodaření na horských loukách, analýza současného stavu, doporučení vedoucí ke zvýšení druhové diverzity.

Kontakt: Ing. Tomáš Janata; tjanata@krap.cz

e) Návrh uživatelské optimalizace nově vyvinutého softwaru LUHOP pro plánování a evidenci managementu na bezlesí v KRNAP.

Kontakt: Ing. Tomáš Janata; tjanata@krap.cz

f) Hnojení horských luk dřevním popelem – historické využití, možnosti využití v současnosti, vliv na vegetaci a půdní poměry v Krkonošském národním parku.

Kontakt: Ing. Tomáš Janata; tjanata@krap.cz

DENDROLOGIE, ARBORISTIKA, ZAHRADNICTVÍ

a) Geograficky nepůvodní druhy dřevin u lidských sídel.

Kontakt: Mgr. Daniela Gluzová; dgluzova@krap.cz

Je třeba začít studovat a/nebo navázat a rozšířit předchozí studie o geograficky nepůvodních druzích dřevin u lidských sídel v Krkonoších. Zjistit, jak ovlivňují chráněná společenstva národního parku — vymapování, vyhodnocení.

Správa Krkonošského
národního parku

b) Inventarizace mimolesní stromové vegetace.

Kontakt: Mgr. Daniela Gluzová; dgluzova@krap.cz

Inventarizace nelesní stromové vegetace v extravilánech obcí byla naposledy prováděna před několika desítkami let. V současné době je k dispozici botanický inventarizační průzkum, letecké snímky a další podklady. Ucelené a metodicky jednotně zpracované výstupy budou podkladem pro plánování prvků ÚSES a revitalizace krajinné zeleně a při vyhodnocování stavu krajinného rázu v Krkonoších.

c) Fytopatologická revize památných stromů.

Kontakt: Mgr. Daniela Gluzová; dgluzova@krap.cz

Revize zdravotního stavu památných stromů na území národního parku a jeho OP jako podklad pro nastavení aktuálních postupů péče o památné stromy.

d) Historický vývoj a inventarizace současného stavu zahrádek u lidských sídel se zaměřením na trvalky.

Kontakt: Mgr. Daniela Gluzová; dgluzova@krap.cz

Historický vývoj zakládání zahrádek u horských chalup v Krkonoších a jejich druhová skladba. Inventarizace současného stavu trvalkových výsadeb. Vyhodnocení získaných dat a doporučení nejvhodnějších druhových skladby rostlin pro tuto oblast.

ZOOLOGIE

a) Zimní ekologie tetřívka obecného v Krkonoších.

Kontakt: RNDr. Jiří Flousek, Ph.D., jflousek@krap.cz

Jak se chovají tetřívci v Krkonoších během zimního období (inventarizace lokalit se zimním výskytem, zimní distribuce druhu v území, vč. početnosti, preference biotopů, reakce na vyrušování lyžaři, příp. dalšími rušivými aktivitami, apod.)?

b) Vliv intenzity stavebního ruchu / turistického ruchu / typu obhospodařování na rozšíření a početnost chřástala polního v Krkonoších.

Kontakt: RNDr. Jiří Flousek, Ph.D., jflousek@krap.cz

Správa Krkonošského
národního parku

c) Zhodnocení využitelnosti malých plemen skotu jako optimálního spásače nahrazující extenzivní plemena skotu využívaná před II. světovou válkou k pastvě na horských loukách.

11

Kontakt: Ing. Tomáš Janata; tjanata@knap.cz

GEOMORFOLOGIE

a) Divočící toky Labe a Úpy.

Geodeticky zaměřená práce na zachycení současného stavu a dynamiky (změn) po povodních a jarním tání

b) Geomorfologické mapování pravého břehu Úpy.

Geomorfologické mapování pravého břehu řeky Úpy od Mladých buků zhruba do Maršova II, petrologická studie, výpočet objemu vytěženého kameniva v místních, často nezřetelných lomech a porovnání výsledků s objemem materiálu potřebného na stavbu velkých, především průmyslových staveb (papírny apod).

konzultant RNDr. Radko Tásler

EKONOMIKA LESNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

a) Vliv certifikace lesního hospodářství na jeho nákladovost.

Kontakt: Ing. Václav Jansa; vjansa@knap.cz

Srovnání ukazatelů nákladovosti a výnosovosti lesního hospodářství před a po zavedení certifikace FSC.

SOCIOEKONOMICKÁ TÉMATA

1. Turismus a rekreace

a) Socioekonomické zhodnocení (dopad) výhledové orientace regionu Krkonoš na alternativní formy šetrného/měkkého turismu a rekreace, ve srovnání se současnou orientací převážně na zimní sezónu a v ní převážně na sjezdové lyžování. (zvážit reálné varianty diverzifikace podnikatelských aktivit a pracovních příležitostí, rizika globálního oteplování apod.)

b) Programy cestovního ruchu šetrné vůči životnímu prostředí, citlivě využívající místních zdrojů k vytvoření kvalitních produktů s vysokou přidanou hodnotou pro dané území. (např. specifická kongresová turistika s vazbou na přírodovědná témata, „náboženská turistika“ spojená s životem církvi a náboženských spolků, školení záchranářů, horských služeb, pracovníků ochrany přírody, školy v přírodě apod.)

c) Ekonomický a sociální potenciál Krkonoš pro měkký turismus a rekreaci. (porovnání socioekonomických dopadů měkké a tvrdé turistiky)

d) Kde jsou hranice mezi měkkým a tvrdým turismem? (negativní a pozitivní dopady, finanční přínos, daňová výtěžnost apod.)

e) Poptávka po různých typech turistické infrastruktury. (úplný servis nebo rozmanitější a „přírodnější“ nabídka služeb s „menším“ komfortem?, možnosti pro návrat levnějších forem rekreace pro klientelu s nižším standardem požadavků, zaměření na specifickou klientelu, např. na rodiny s dětmi, na lidi se sníženou schopností pohybu a orientace, apod.)

f) Současný turismus v Krkonoších. (zmapování současné nabídky služeb na určitém území Krkonoš, např. v katastru jedné obce)

g) Popis a zhodnocení ekonomických a sociálních pozitiv a negativ, souvisejících s existencí (výstavbou a provozem) lyžařských areálů.

h) Zhodnocení externalit rozvoje sjezdového lyžování v Krkonoších. (negativní: např. vlivy na životní prostředí, odvod daní z podnikatelské činnosti do sídla firmy, náklady na horskou a záchranou službu hrazenou státem a ne uživateli aj.; pozitivní: např. zaměstnanost, daně z podnikatelské činnosti, pokud by zůstávaly k dispozici obcím, ve kterých jsou čerpány veřejné služby pro toto podnikání, aj.)

i) Socioekonomická studie dopadů vybudování nového lyžařského terminálu a areálu ve Špindlerově Mlýně. (zhodnocení standardních kladů a záporů, ale také hrozícího snížení atraktivity střediska pro vlastní obyvatele a ty návštěvníky, kteří hory nevyhledávají kvůli lyžování, ale kvůli přírodě, krajině a klidu)

j) Cykloturistika v Krkonoších - zhodnocení dosavadních přístupů a zkušeností s provozem cyklistů na území národního parku, s vymezením stávajících cyklotras, vnímání cykloturistiky ostatními skupinami turistů na společných trasách, rozvoj nových odvětví jako je downhill, fatbiking, singltreky atd.

k) Rozvoj skialpinismu v Krkonoších - zmapování pohybu a výběru tras, socioekonomický profil této skupiny, jejich preference, názory a chování

Správa Krkonošského
národního parku

l) Minoritní zájmové a sportovní skupiny v Krkonoších - např. snowkiting, freeride, fatbiking - zmapování lokalit, socioekonomického profilu jednotlivých skupin, názory, preference a chování."

13

2. Rozvoj měst a obcí

a) Limity únosnosti území Krkonoš, založené na expertní metodice. (lůžkové kapacity, návštěvnost při různých typech k přírodě šetrných atraktivit apod.)

b) Limity únosnosti území Krkonoš na základě průzkumu veřejného mínění. (představa místních obyvatel a návštěvníků regionu, „psychologická“ únosnost území)

c) Porovnání rozvoje území KRNAP s jinými zvláště chráněnými územími v ČR a ve světě. (typologie zástavby a uvážlivý rozvoj obcí, regulace návštěvnosti, limity apod.)

d) Zvýšila se atraktivita území Krkonoš jeho zařazením do evropské soustavy Natura 2000 a lze z toho očekávat ekonomický přínos regionu?

e) Socioekonomický dopad apartmánových domů na život v obcích a na existenci místních penzionů.

f) Zástavba v obcích (rekreační objekty vs. objekty k podnikání ve výrobě a službách vs. objekty k trvalému bydlení), vnímání rekreačních objektů (občanská sdružení nebo místní obyvatelé vs. představitelé obcí: starostové, zastupitelé).

g) Socioekonomické dopady existence, statutu a ochranných podmínek KRNAP na obce. (struktura obyvatel a návštěvníků, ekonomika ve vztahu ke KRNAP apod.)

h) Zaměstnanost místních obyvatel v jednotlivých oborech (služby pro turismus, lesní a vodní hospodářství, zemědělství, těžba surovin, průmysl aj.).

i) Zahraniční investice do rekreačních objektů, příp. jiných forem využití potenciálu území, zdrojů a pracovních sil v KRNAP a blízkém okolí.

3. Životní prostředí

a) Jaký je ekonomický význam/přínos jádrové zóny česko-polské Biosférické rezervace Krkonoše (resp. 1. a 2. zóny KRNAP) pro region Krkonoš? (atraktivita přírody pro návštěvníky, ochrana před povodněmi, refugium pro určité biotopy/druhy v období klimatických změn apod.)

b) Implementace ekonomických nástrojů do hodnocení environmentální únosnosti území, převod ekologických hodnot jednotlivých ekosystémů (biotopů, druhů) na ekonomické vyjádření.

Správa Krkonošského
národního parku

c) Je uskutečňování cílů různých skupin společnosti závislé na současném stavu krkonošské přírody (existenci NP)?

14

d) Existují možnosti, jak zlepšit vztah veřejnosti k omezením, vyplývajícím z ochrany přírody a krajiny, a k jejich respektování? (např. pozitivní neekonomická i ekonomická stimulační opatření žádoucího chování v oblasti výchovy a prevence vs. zpřísnění a doplnění stávajících represivních nástrojů a sankcí)

4. Zájmy místní komunity

a) Toky peněz v regionu.

b) Kvantifikace pozitiv a negativ rozvoje lyžařských areálů pro jednotlivé zájmové skupiny. (místní občané, podnikatelská komunita, samospráva aj.)

c) Ekonomické přínosy různých forem turismu pro místní komunitu.

d) Anketa mezi trvale bydlícími v Krkonoších na téma, jaký rozvoj Krkonoš si přejí?

e) Pohled návštěvníků a místních obyvatel na provoz motorových vozidel (vč. roleb, čtyřkolek a sněžných skútrů), motorových letadel, závěsných kluzáků a horských kol na území Krkonoš. (vč. rozsahu sítě silnic a cest, jejich technických úprav, solení, parkovišť, úschoven apod.)

f) Ekonomický (podnikatelský) potenciál národního parku v případě, že bude úzkostlivě dodržována ochrana přírody a území se bude vyvíjet způsobem blízkým přirozenému.

g) Socioekonomické důsledky existence krkonošsko-jizerské bilaterální biosférické rezervace UNESCO a analýza různých zájmových skupin ve vztahu k jejímu vzniku na obou stranách současné hranice (tj. ČR a Polsko).

5. Klimatické změny

a) Závislost struktury socioekonomických vztahů na území Krkonoš na průběhu počasí v uplynulých zimních sezónách.

b) Studie socioekonomických důsledků očekávaných klimatických změn na turismus a rekreaci.

Správa Krkonošského
národního parku

6. Zemědělství

- 15
- Jaké jsou scénáře vývoje krajiny Krkonoš při různém systému zemědělských dotací.
  - Ekonomické přínosy zemědělských aktivit pro území. (místní produkce, zachování zisku v území, environmentální přínosy, možnosti agroturistiky aj.)
  - Porovnání vztahu k přírodě u dnešních soukromě (intenzivně) hospodařících zemědělců se zemědělci hospodařícími před rokem 1950.

7. Krkonošský národní park

- Pohled místních obyvatel, domácích i zahraničních návštěvníků na existenci KRNAP.
- Pohled místních obyvatel na činnost Správy KRNAP.
- Pohled pracovníků Správy KRNAP na činnost vlastní instituce.

SPOLEČENSKOVĚDNÍ OKRUHY

1. Dějiny, kultura, sociální/kulturní antropologie/etnologie

Kontakt: Mgr. Jiří Louda: jlouda@knap.cz, Mgr. Libor Dušek, Ph.D.: ldusek@knap.cz

a) Budní hospodářství na jednotlivých panstvích Krkonoš.

Srovnání budního hospodářství, oblastní specifika.

b) Lesní hospodářství Krkonoš v minulosti.

Jednotlivá panství vs. obecné trendy.

c) Hrazenářská díla a regulace toků v minulosti Krkonoš.

d) Hospodářské využití vodních toků Krkonoš v minulosti a současnosti.

Jezy, náhony, nádrže; použití vodních map aj.

Správa Krkonošského
národního parku

e) Turistický ruch v Krkonoších do roku 1945.

Počty návštěvníků, struktura návštěvníků, jejich sociální původ, národnostní složení; infrastruktura, struktura poskytovaných služeb.

16

f) Turistický ruch v Krkonoších po roce 1945.

Počty návštěvníků, struktura návštěvníků, jejich sociální původ, národnostní složení; infrastruktura, struktura poskytovaných služeb.

g) Dějiny sportu v Krkonoších od 1. republiky do současnosti.

h) Průmysl Krkonoš v době 1. republiky a jeho změny v důsledku hospodářské krize podle okresů nebo jednotlivá průmyslová centra (města).

i) Průmysl Krkonoš po roce 1945.

Národní správy, restrukturalizace.

j) Česko-německé soužití v Krkonoších v 19. – 20. století.

Celkově nebo podle okresů, případně v jednotlivých městech.

k) Antifašistické čeští i němečtí a odbojová činnost v Krkonoších.

l) Vysídlení sudetských Němců z Krkonoš a Podkrkonoší.

m) Důsledky vysídlení sudetských Němců na kulturní krajinu Krkonoš.

n) Poválečné osídlování lokalit v Krkonoších a Podkrkonoší po vysídlení původních obyvatel českými dosídlenci.

Divoký odsun, řádný odsun, případové studie konkrétních lokalit (měst, vesnic, bud, ale i konkrétních rodin), příčiny a důsledky vysídlení, samotný akt vysídlení a následného dosídlování a jeho analýza ve vztahu k obecnému společensko-politickému kontextu. Témata též možné pojmout s akcentem na etnicitu-jako komparativní studii východních (potažmo německých) a západních (potažmo českých) Krkonoš... Možnost terénního výzkumu v řadě lokalit Krkonoš a Podkrkonoší.

o) Nevysídlení původních obyvatel a jejich soužití s českými dosídlenci.

17

Společensko-politické důvody nevysídlení německých odborníků a jejich postavení v poválečné ČSR a ČSSR, problematika „Malého Berlína“-Žacléře...apod. Možnost terénního výzkumu v řadě lokalit Krkonoš a Podkrkonoší.

p) Kolektivizace zemědělství v Krkonoších.

Analýza situace poválečných let a nástupu KSČ, reformy KSČ, srovnání českých a odsunutých oblastí. Možnost terénního výzkumu v řadě lokalit Krkonoš a Podkrkonoší.

q) Příbuzenské vztahy v Krkonoších a Podkrkonoší.

Analýza aliančních svazků ve východních a západních Krkonoších, problematika tradiční endogamie, současné příbuzenské relace, reciprocita, sousedské vztahy, fenomén „hor“ a „kraje“...Sociální a etnická struktura obyvatel...Možnost terénního výzkumu v řadě lokalit Krkonoš a Podkrkonoší.

r) Náboženství v Krkonoších a Podkrkonoší.

Analýza náboženských poměrů a relací v synchronní i diachronní perspektivě-katolictví, evangelictví, spiritismus..., přihlídnutí k etnickému původu věřících, konkrétní duchovní i materiální projevy náboženství (literatura, architektura, lidové zvyky, současnost...). Možnost terénního výzkumu v řadě lokalit Krkonoš a Podkrkonoší.

s) Vývoj infrastruktury a komunikační sítě Krkonoš do současnosti.

Turistické a lesnické chodníky, silnice, železnice, nerealizované záměry.

t) Vývoj kulturní krajiny vybraného mikroregionu Krkonoš.

Vývoj na základě studia map, terénního průzkumu...

u) Historie vědeckého poznávání Krkonoš.

Historie vědeckého poznávání Krkonoš včetně rozboru starého regionálního tisku.

v) Spolkový život v Krkonoších.

Celkově nebo podle okresů, případně v jednotlivých městech.

Správa Krkonošského
národního parku

w) Výroční a rodinná obřadnost západních Krkonoš.

18

Prolínání a vzájemné ovlivňování její podoby u českých a německých obyvatel ve 2. pol. 19. a 1. pol. 20. stol.

x) Výroční a rodinná obřadnost východních Krkonoš.

Prolínání a vzájemné ovlivňování její podoby u českých a německých obyvatel ve druhé polovině 19. a první polovině 20. stol.

y) Obnova vybraných výročních zvyků po r. 1945 a 1989 v Krkonoších.

Možnost terénního výzkumu v řadě lokalit Krkonoš a Podkrkonoší.

z) Fenomén holandských vesniček ve vztahu k vesnickým společenstvím současných Krkonoš.

Sociologicko-etnologická studie v současnosti velmi aktuálního tématu. Možnost terénního výzkumu v holandských vesničkách v Krkonoších a Podkrkonoší.

aa) Domácí výroba v Krkonoších v 19. stol.

bb) Domácí výroba v Krkonoších ve 20. stol.

cc) Chalupáři a lidová architektura Krkonoš.

Možnost terénního výzkumu v řadě lokalit Krkonoš a Podkrkonoší.

dd) Současná prezentace tradičních krkonošských řemesel versus tradiční řemeslná výroba v Krkonoších 19. a 20.stol.

Zmapování současných prezentací a podílu tradice v jejich technologiích i produkci.

ee) Názvosloví rekreačních objektů Krkonoš v závislosti na společensko-politických změnách.

Situace v jednotlivých horských střediscích

Správa Krkonošského
národního parku

2. Památky, výtvarné umění

a) Krkonoše ve výtvarném umění.

19

Kontakt: PaedDr. Jan Luštinec: kmjilemnice@knap.cz; Jana Antošová, jantosova@knap.cz

b) Fotografové Krkonoš.

Minulost, současnost.

Kontakt: Blanka Zázvorková: bzazvorkova@knap.cz

c) Krkonoše ve filmu.

Kontakt: Mgr. Jiří Louda: jlouda@knap.cz

d) Hudba v Krkonoších a Krkonoše v hudbě.

Kontakt: Mgr. Jiří Louda: jlouda@knap.cz; PaedDr. Jan Luštinec: kmjilemnice@knap.cz